

РАДОВА

№ 164

Субота, 14 (1) вересня 1918 року.

№ 164

Таблиця умов передплата за 1918 рік.

кв.								
9 міс.	8 міс.	7 міс.	6 міс.	5 міс.	4 міс.	3 міс.	2 міс.	1 міс.
—	—	—	—	—	—	24 р.	16 р.	8 р.

Переплати приймаються тільки в 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні доконче прикладати стару адресу).

Адреса редакції в конторі:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА А, 22.
Телефон редакції 64—80. Почт. скринька № 373.
ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить щодня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Умови друкування об'єктів:
На I сторінці: 3 карб. — коп
На IV " " " " 75 коп
за 1 рядок в 1 шпальці погітка за
можливий раз.

Особам, що шукають краді з огоро
щона найбільше як в 3 рядки в
шп, 1 карб. 75 коп. за 1 ряд.

Контора відкрита від 10—6 год
дня

Ціна окремого 35 к.
№ у Києві
В провінції і
на воєзонах 35 к.

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР

Троїцький Діа. В Васильківській вул.

14 вересня субота 1) „Наталка Полтавка“ 2) „Хоровий Народні Співачі“ 15-го вересня субота 1) „Суета“ 16-го „Палівода“ 17-го 1) „Запорожці за Дунаєм“ 2) „На перші гулі“ 18-го „Гардзя“ 19-го За двома заацами 21-го „Ретман Дорошенко“ 22-го „Малавода“

Другий Городецьк. Театр.

Український Театр під опудю М. Садовського.

14 (1) вересня (септ.) Відкриття 1) „Наталка Полтавка“ оп. на 3 д. Котляревського 2) МЕДВІДЬ м. на 1 д. А. Чехова. 15-го РЕМІЗОР. 16-го СТРАНИНА ПОМСТА. Квітня продават. в 10-го вересня п. от. в 11-2 г. дня і в 5-9 г. веч.

ЛІТНІЙ ТЕАТР КУПЦІВ

Українська група Дрєкція Т. Колесняченка.

При участі Л. Атанасюк останні 8 вистав

Субота 14 вересня 1) „Маруся Богуславка“ 15-го За долю і правду (Земля і воля) 16-го Глинтай абор павук. 17-го Нешасне Коханья. 18-го Пазна Штукя за. 19-го Жидівка Викрестка 21-го За свій гріх 22-го Обганя виста бенефіс Л. Атанасюк ХМАРА.

В давничий Кооператив

„ГРОМАДСЬКА ДУМКА“

„Громадська Думка“ заснувалася для організації УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ й допомоги їй в Києві та на провінції.
Записалися до значної участі в „Громадській Думці“ Українцям, Дніпроцям, Союзникам та інші кооперативні установи.
23 вересня загальні збори найшикші. Пай 500 карб. Номер біжучого рахунка в Українську 1043.—на який треба вносити пай.
Можна вносити також кошти „Нової Ради“, т-ва Друкарь (Хрещатик 50).
Записаних просить вносити пай.
Статут „Громадської Думки“ вже зареєстровано. 1113—2

СОЮЗБАНК

Існує з 1907 року.

Приймає різного роду вкладів

пла- 4% до 6% річ- тить од НИХ

Вкладчикм готівкою забезпечується видача також готівкою.

Св'язок з банками по всій Україні, а так само з Москви, Петрограда, Ростові і т. д.

ОПЕРАЦІЯ ПРОВАДЯТЬСЯ од 9 до 2 дня ІНСТИТУТСЬКА Ж 3. власний будинок.

8—1057—5

Центральне Агрономічне Бюро Торг.-Пр. Т-ва „Джерело“

Київ, Бесарабка 2, телефон 24—01.

Бюро-приймає на себе:

Ліквідацію, шарпеліцію, експлуатацію й адміністрацію всякого роду маєтків. Поширення складання планів. Заведення плодощіву й рахівництва, меліоративні роботи. Заведення зразкових господарств—молочарських, яєчних в приміських. Оборудування всякого роду сільсько-господарських фабрик і заводів, млинів, гуралень, олійниць, цукроварень і т. д.

Продаж усіх сільсько-господарських машин і знаряддя. Купівля і продаж насіння, усіх видів посівних трав, всякої пащай і окопних з власного власного господарства, яє і набутих в інших господарствах.

Продаж усіх штучних погноїв (суперфосфати, томасшлак, солітри і т. д.) всяких уживаних у господарстві хемікалій, дезінфекційних засобів і фарб.

Купівля і продаж расових репродукторів усякої худоби й свиней. Урядження аташарень і рибних господарств.

Контора (на Бесарабці № 2) відкрита від 10 год. ранку до 4 год. дня. 1112—3

Оцінки лісові та судові експертизи. складання планів лісового господарства, заходження лісоохоронним Комітетом. **Центральне Лісове Бюро,** Київ, Бесарабка № 2. 1111—2

Економічно-Адміністративний Інститут при Українській Товаристві Економістів.

Нова Вища Школа в Києві.

4 Виділи: земський політехнік, адміністративний, фінансовий, економіка і статистики.

Курс навчання однорічний; початок в кінці вересня.

Продляються слухачам особі обох полов, без обмеження віку.

Дійсними—правничі і економісти з світовою шкільною освітою.

Вільними—з нашою вищою освітою, а також і середньою, але з відповідним практичним стажом.

Платять 300 карб. на рік. При проханні 200 карб.

Прохання і справки в Канцелярії Інституту—В. Васильківська № 25 п. 13, 2-й нов. од 11 до 12 г. ранку і од 5 до 7 г. вечора.

До проханні додається документ про освіту. 8—0933—5

Б. Гринченко. Граматна

до науки читання й писання. Видання 4-е, п. 1 карб 30 коп.

Замовлення приймає „ВСЕСВИТО“.

Київ, Вел.-Володимирська, 30. 5—0932—2

Подільський Союз-Банк

запрошує БУХГАЛТЕРА з платнею 700 карб. на місяць. Адреса: Вішня, Миколаївський пр., 74. 5—1105—1

Ямпільська Повітова Народна Управа
Пам просить Льва Максимовича Якубовича неодкладно прийти в Ямпіль по важним справам. 2—1108—2

Таращанська Повітова Народна Управа
запрошує на посади: 1) 5 учителів і 5 заступників в повоздириванні в початковій школі осіб з освітою учительського Інституту. 2) 2-х інструкторів по шкільній і позашкільній освіті осіб з освітою не менше учительського Інституту і педагогічним досвідом. Платля інструкторам од 3 до 500 карб. на місяць Роз'їдла на воєнні Управи. При роз'їздах суттєво 5 карб. Прохання з документами і відомостями про попередню службу надіслати по адресу: Тараща на Київщині Повітовій Народній Управі. 3—1118—1

Управа Півден-Захід залізниць
службі зборів мають бути 23-го вересня 1918 р. по запечатанні заявам конкурентів на механічні і водопроводно-каналізаційні роботи залог 400 карб. і вартість дольок залог 200 карб.
Голов. Канц. служби зборів Святошаньської № 4. 2—1119—1

Коломіїцев літ. сільськ (806—914) і літ. Гоголівська, 24. Пр. 11—115—7, в 22—0992—1

Київ, 14 (1) вересня 1918 року.

За якою Судової Палати обер-прокурор Київської Судової Палати обер-прокурор з закликом до

людности щоб вона допомогла властем виконати закон проти спекуляції, видавши ще 24 липня. Закон, на думку п. прокурора, лишиється мертвою буквою, коли людність сама не піде на зустріч судові й не доведи́те до його про всі вчинки спекулянтів, що ламають закон і обертають його в порожнє слово.

Це правда, що всякий закон, який не знайде підтримки у людности, обертається в мертвою букву. Закон проти спекулянтів видав, кари поставлено чималі, а проте спекуляція росте да й росте. Людність стогне од неї, але дуже ми неперні, чи вона озається на заклик п. прокурора й піде на допомогу судові. І винна тому не людність, винні з одного боку, обставини, що сприяють спекуляції, а з другого—може й сама робота судових органів одбыває у людей усяку охоту до того, щоб мати з ними діло. За пряччадями неділяко ходити, досить одне тільки слово сказати—реквізиція. Тут і доводити до суда не треба, що-дня перед очима всіх, прилюдно коїться таке, що безпосередно належить до компетенції судової власті. І отже та власть мовчить собі. То чому ж вона раніше спекуляцією зацікавиться?

Треба, щоб людність з віром ставилася до органів власті, і тільки тоді вони можуть рахувати на громадську допомогу. Коли ж людність бачить, як німець суд, як топчуться закони, як преса не може говорити про всім відомі болячки—то виникає віра, а з нею й охота допомагати державним органам. Росте високий мур і за ним, квола і безсилля, урядова бюрократія робить нікому непотрібне, мертво діло.

Серед темних людей.

П. Кілька часу тому в „Новій Раді“ надруковано було офіційне листування з благочинним одного з пів-отців, яких часів спритна рука, хоч і блинми нитками, а такі принципа була до гвалтовної смерті митрополита Київського Володимира. Не одшвидляючи по сугі, обвинувачений домагався, щоб до його в офіційних паперах зверталися українською мовою. Фінал ми знаємо з учорашньої звістки в нашій газеті: митрополит Київський Антоній заборонив пан-отцеві одправляти службу богу і про це.

Конфісковано і рядон.

звель повідомити його українською мовою.

Конфісковано 18 ряднів.

Кругом лунають крики обурення проти „насилльственной українізації“ державних установ. Сенатори, обстоючи державні права російської мови на Україні, договорилися навіть до блаженної пам'яті „Основних Законів“. Велико-розумний „Протофіс“ складає меморіали, в котрих, як свідчить авторитетно архиєпископ „Київська Мисль“, використано замаловано картину Сазіфової роботи по міністерствах. Російські публіцисти скільки вже палких статей понаписували в оборону притищеної російської мови од гнобительних української.

Конфісковано 6 ряднів.

Дрібенький це факт, але в світлі його якое соромно слухати всіх отих громадянського загалу певних краків проти „насилльственной українізації“. Поч-рвоніе може сенатор Лашкарев за своє переборщення з „Основними Законами“. Визме назад свій юмористичний досвід велико-розумний „Протофіс“. Зламають свої запанці пера російські публіцисти з усіх квітес-

ких газет. Воспрануть духом департаментські фаховці і повкладають у нихні свою зброю численні воїтєлі проти українізації.

Конфісковано 5 ряднів.

Отже насамперед у тії метушні, що станилася коло нової українізації, є фактична неправда: зовсім не так страшно соїтєть діло, щоб треба було аж так метушитись.

Конфісковано 5 ряднів.

характерно вже те, що всі воїтєлі збиваються на юмористичні трюки: видко й сами вони, в глибини душ своїх, не дуже то небезнеки боються. І ще характерніше, що сама тінь небезпеки опледа такі чудові гірлянди громадянських заслуг, розуму та юмористики: що ж би то було, як би справжня небезпека настала! І виходить знов щось на зразок тієї шкільної українізації: люде метушилися, обурювалися, збирали підписи, протести складали, а тим часом показалося, що всі російські гімназії преблагочинночю лишилися на своїх місцях незрушені, а українські на улиці опинилися. Це, правда, не заважає „Руському Голосу“ ще й досі віршем квіляти про те, „якь ведеть свого ребенка (в гімназію) московить“.

Отъ ведеть его подъ шалью, Переулкомъ, вечеркомъ. И съ глубокою печалью Спрячется кругомъ...

Конфісковано і рядон.

можемо думати, що новий похід проти „насилльственной українізації“ скінчиться тим самим. Українську мову до ренши виженуть з офіційних установ, а „Київська Мисль“ з цього праводу мрійною прозою, а „Руський Голосъ“ віршем ще раз покаркають вельмою світової, як тут, на Україні, збиткуються над нещасним „московитом“. І смятеньсь собі в бороду „московит“, дізнавшись з газет, як його бідного тут тиранять...

Це було б смішно, як би в цій юмористиці наших днів не було так багато шибеничного елемента. „Съ медвѣжьей неуклюжестью, отличающей мовкъ соотечественниковъ—писав одє свіже в одній київській газеті один російський письменник.—они дѣлають изъ всего скверный анекдотъ, надѣваясь, гогоча, злостбуваъ. У нихъ въ опалѣ не только ихъ позитивескіе противники... но и весь... народъ въ его прошломъ, настоящимъ и будущемъ. Культурные дикари, мыслящие не Иловайскому, они продолжаютъ собственными усилиями то дѣло челоуѣконенавистничества, которое столь недавно было прикмыклетой только высшей російской бюрократіи края“. І ще: російська культура могла б, на думку автора, стати провідником культури взагалі але „какъ разъ объ этомъ то значеніи русской культуры и забывають „культурные“ россияне, не могущіе простить (краеві ім'я-рек), что дѣл кадеготорий первенствующей нации онъ перевелъ ихъ въ разрядъ обыкновенныхъ гражданъ“.

Амінь—скажу я. І лиш для пояснення читачеві додаю, що це писано було в... „Київской Мысли“. Писано, правда про Грузію, про Кавказ, але чи mutatis mutandis не можна прикласти тієї самої влучної характеристики й до наших стосунків на Україні? Чи не те ж саме, як і в слово, доводиться говорити про „культурних росіян“ тут, як вони проводять свою руйнівницьку роботу, „издѣваясь, гогоча, злостбуваъ“? Так, про далекій Кавказ можна й правдивим словом, переговоритися, бо—він далеко, той Кавказ. А от тут близько, на своїй землі, будемо йти разом з чорними воронами, з бейлсарами—з ким хопте, „издѣваясь, гогоча, злостбуваъ“. Це бо найвищий ступінь об'активности, правди й політичного розуму і навіть демократичности...

Новий період відносин Німеччини й Росії.

27 дня серпня с. р. утворився неш Німеччини й совітської республіки підписали додаткові умови до Берестейського договору, а 5-го вересня п. р. цей договір ратифіковано. Таким чином, дим новим дипломатичним актом, уніормовано остаточно міжнародні стосунки Німеччини і російської республіки. Берестейський договір, закладений при дуже несприятливих політичних обставинах відшного часу, не задовольнив ні Німеччини, ані також й Росії. Всім відомо, що головною причиною нової анархії і скрутного становища в якому зараз перебуває більшовицький уряд, було як раз незадоволення російських політичних груп Берестейським договором. Берестейський договір накладал на Росію такі обов'язки, з якими не могли погодитися навіть самі більшовицьки. Через те також перегляд цього договору був необхідним. Останній договір має заповнити ті недостачі й прогалини, які втворив мир більшовицький в Бересті. Українському громадянству було би слід позайомитися з головними пунктами договору, а це тим більше, що деякі з цих пунктів безпосередньо торкаються й нашої держави.

Додатковий договір складається з трьох частин: політичної, фінансової і приватно-правової.

Політичний додатковий договір встановлює німецько-російські комісії, котрі мають означати демаркаційні лінії. Демаркаційна лінія має бути так поведена, аби поміж обома фронтами була проведена нейтральна зона, яка не може бути переступлена—за винятком парламентерів—ні одною з воюючих сторін. Німеччина бере на себе обов'язок, вже перед заключенням загального миру, озудовану територію на схід від Березини в міру грошової готової виплати, яку зобов'язалася робити Росія, звільняти Виплати, які по договору одбувалася ратами, починаються 10 вересня с. р. Далі зазначено, що Німеччина, по-за означені точно Берестейським і додатковим договором, не буде вмішуватися в відносини російської держави до її складових частин (областей), перш за все не буде ані творити, ані допомагати в повстанні нових самостійних організацій на цих територіях. Але це статеться тоді коли Росія вживе всіх заходів, щоб—для заховання свого нейтралітета—усунути воєнні сили антанті з північних територій Росії. За це Німеччина бере на себе гарантію, що підчас цих операцій, ніякі напади з боку Фінляндії, перш за все на Петербург не будуть вжиті. В дальшому пункті Росія раз на все одмовляється При батійського краю і Литви, не буде вмішуватися у внутрішні відносини цих країн і не буде з свого боку виставляти ніяких претензій по причині колишньої приналежности цих країн до Росії. Торговля має одбуватися на шляху Ревель, Рига і Вільна; в цих містах мають бути побудовані порти. В дальших пунктах означено докладно і шитий тариф. Будуча доля територій, які відділилися від Росії може бути вирішена лиш за попереднім порозумінням з Німеччиною.

Російські чорноморські області, —за винятком кавказької території—мають бути очищені від німецьких військ, з моментом ратифікації миру Росії з Україною. Очищення мусить, на випадок якої цей мир не був ратифікований раніш, одбутися найшвидше при заключенні загального миру. 12. пункт договору являється для української держави самим важним. В ньому означається територія, котра має бути очищена від німецьких військ. Ново-

Сергій Сіменов.

димо його дословно: частини окупованої території, котрі не належать до області означеної в третьому універсалі від 7 листопада 1917 р., будуть очищені від німецьких військ при заключенні загального миру, окрім як до цього часу не буде заключений мир Росії і України. Чистення зазначеної лінії Рости-Вороніж і східно від цієї лінії територію, а також одна мала частина західна разом з містом Ростовом буде тоді переведена коли цього захоче Росія. Доля допельний басейн по 11 і 12 пункту договору буде оставатися у владі окупованих німецьких військ, одержує Росія місячно потрібну кількість вугілля. Важним ще вважалося для нас пункт 15 договору, в якому каже: „Німеччина признає право власності Росії на конфісковані після закінчення війни кораблі, при умові, коли наступить згода Росії з Україною і Фінляндією що до загальнодержавного майна давньої російської держави“.

Фінансовий договір встановлює сальдо взаїмних домагань обох держав на 6 мільярдів марок в користь Німеччини. Претензія на має бути сплачена Росією в золоті і перових грошах на протязі часу від 10 вересня по 31 марта 1920 р. По умовленим ратам 4 пункт фінансового договору каже: „остання рата і мільярд марок, о скільки її виплата не буде здійснена—за годою Німеччина—Україною і Фінляндією при їхньому розрахунку з Росією, буде вирішена окремим договором“. Далші постанови відносяться до взаїмної видачі банкових судд (вкладок) аявляючих договір сторін.

Приватно правні постанови нормують питання про правне становище з векселях і чекових зобов'язань, грошових операцій, про охорону промислу, про встановлення роз'ємних судд, про міжнародне приватне право, а врешті про час виконання цілого договору. Такі є головні пункти договору. Другим разом будемо говорити про наше відношення до нього. **П. Д.**

В Міністерствах.

„Бюлетені видавничого відділу міністерства освіти й мистецтва“

міститимуть систематизовані відомості про всі шкільні підручники, що їх надсилають, чи то надрукованими вже, чи ще в рукописах, на розгляд міністерства освіти, а також про постанови комісії, про умови міністерства з різними видавництвами й про всі інші заходи в справі забезпечення України шкільними друками,—згалі про біжучу діяльність видавничого відділу. Поки міністерство не має власного бібліографічного органу. „Бюлетені видавничого відділу“ подаватимуться, як постійний додаток до кожної книжки місячника „Вільна Українська Школа“, починаючи з сідушого числа цього часопису.

Граматика Б. Грінченка.

Всеукраїнське Видавниче Т-во („Всеуито“) повідомило видавничий відділ міністерства освіти, що воно видрукувало вже замовлену йому міністерством в кількості 100.000 примірників „Українську граматика“ до науки читання й писання В. Грінченка“, видання третє, стор. 64, п. 2 гривні 40 копійок.

Задача Верещагіна ч. III

Міністерство освіти й мистецтва підписало умову з волинським губернським земством на друкування III ч. задачі Верещагіна в перекладі на українську мову. Міністерство видає лише 30.000 примірників цього задачі, щоб задовольнити школи на біжучий шкільний рік, сподіваючись, що незабаром можна буде, на що частину курсу арифметики видати оригінальним українським заданням, цілком приватурським вже до потреб української школи. Задача Верещагіна Волинське Земство повинно випустити в продаж не пізніше 10/х.

Граматика Балченка.

Міністерство освіти склало умову з подкарпатською губернською земською управою від 5-го вересня 1918 року про видання граматика Балченка в кількості 50.000 примірників.

До видавничого відділу

Міністерства Освіти й Мистецтва надіслано на розгляд такі шкільні підручники видання педагогічного бюро подкарпатської губернської управи: **Граматика М. Балченка.** Видання друге, виправлене. **Томашенко.** Арифметичний задачік для сільських поч. шкіль.

Підручник Хв. Грудського.

До видавничого відділу міністер-

ства освіти й мистецтва надіслано на розгляд рукопис підручника учителя Хв. Грудського „Українська граматика для початкових шкіль“.

По мітному відомству.

З огляду на звичайних обставин на підставі ст. 158 утворення м-ва (аб. зак. ч. 2 відання 1892 р.) визнає необхідним заборонити вивіз із меж України рафлявної патоки, моннаєє і інших перевиробів цукру. Міністр фін. Ржевський.

Турецький посол

п. Мухтар-Бей.

В сьогоднішній хроніці читачі знайдуть звістку про приїзд до Києва турецького посла Мухтар-Бея. Український уряд аустрию надзвичайно сердечно і широко від міністерства закордонних справ та генерального штабу були для зустрічі послані командировані спеціальні представники, які в теплій промові вітали посла.

Відновлення дипломатичних стосунків між Самостійною Україною та Османською імперією відноситься до часів Берестейського миру. Тоді вперше зустрілися представники нашої держави з представниками держави турецької і були закладені підвалини тих дружніх взаємовідносин, що по заключенню миру привели до Царгороду по вивозі перерви, нашого тимчасового посла М. Левитського, а зчора—до нашої столиці, турецького посла і уповноваженого міністра оттоманського уряду—Мухтар-Бея. Від-

ношені взаємовідносини зараз, як бачимо, зміцнілися і розвинулися в політичній дипломатичній сфері.

Неможливо не згадати в почуттях глибокого задоволення, що дружнє відношення сучасного оттоманського уряду до українського народу виявилось і раніш—великий ввіз Тааат-Паша являється відомим прихильником українців уже за часів царату. Ще тоді він цікавився українськими справами, мав особисті зв'язки з видатними українськими діячами, і не один український емігрант вдячний йому за теплу і сердечну допомогу.

Підчас завдання дипломатичних зносин він, як і міністр закордонних справ Надім-Бей своїм цінним відомостям полегшувала діяльність нашого представництва в Константинополі.

Не є також невідомим для нас і сучасний посол п. Мухтар-Бей. Він іще за часів своєї діяльності в турецькій міністерстві закордонних справ де він здавна вставився як видатний дипломат мав нагоду виявити свою щирі прихильність до України, а разом з тим і ґрунтовно ознайомитися з кардинальними справами нашої державності. Завдяки цьому в його особі ми маємо людину, котра не є для нас чужою, в відношенні котрої до України ми віддаємо певні, і тому персонально не призначені українці повинні вітати, як особливо приємне. Будемо сподіватися, що й надалі завдяки новому послу тим більше зближаться й зміцняться дружні стосунки держави Української й Оттоманської імперії—тим більше, що в них так багато спільних інтересів першорядної ваги. **Н.**

ХРОНІКА.

← Приїзд турецького посла. Учора 13 вересня о 11 год. ранку прибув куреським поїздом в Київ надзвичайний посол нашої держави міністр Туреччини, акредитований при українській уряді, п. Мухтар-Бей з урядовцями свого посольства.

На шістьмісячній візві його зустріли представники міністерства закордонних справ, д-р Галін і п. Вілянчик, представники генерального штабу і представники Азербейджанської республіки. Д-р Галін привітав в особі посла першого представника Туреччини в столиці вільної незалежної України, після чого посол подякувавши за сердечний прийом, за своїм почетом поспішав до „Паласт-Отель“, де йому одведені апартаменти. Для урядовців посольства кімнати одведені в отелі „Петроград“.

← Монархічні настрої серед українців. Серед деяких кругів українців одеської округи росте настрої на користь монархічного ладу на Україні. Власне шукають якогось республікансько-монархічного компромісу з тим, щоб була однопалатна державна рада,

Основа суспільного миру—земельна норма. Має на цих основах скластися партія.

← Прийомний час у С. П. Шелухяна. Нас просять повідомити, що голова української мирової делегації С. П. Шелухяна приймає що-дня, крім свят, від 11—12 годів дня виключно в Педагогічному Музеї, Володимирська, 57.

← Обмін кредиток в 100 карб. На останньому своєму засіданні рада міністрів розглянула й ухвалила закон про виключення з обороту кредитових білетів вартістю в 100 карб., звирля 1917 р., випущених в оборот по постанові Центральної Ради від 19 грудня 1917 р., котрі будуть обмінені на інші грошові знаки, обов'язкові для приймання. Строк, від якого почеться обмін і строк його закінчення доручено встановити міністрові фінансів.

← Заява І. Ситина. В московських газетах І. Д. Ситін надрукував листа про те, що в суверені всім чуттям, ніби він має перенести видання своїх газет, журналів і книжок на Україну,—він взагалі ніякої участі в виданнях на Україні не бере і брати не буде. І слова Боготі, сказане ми: взагалі І. Ситін, здається, значно краший в ділох, ніж можна було б сподіватися з огляду на ті надії, які на нього покладать запитані діти воєнного та московсько-квасного пера.

← З монастирського яття. Два тижні тому українці були свідками ганебних подій з високонановним цероновоюх українцем Никанором. Цього з наказу конвенторії вислали з келії в присутності міліцейського. Він 20 років служив в покойній митрополітській церкві і всі дуже поважали його, як справжнього ченця і широго українця. За це його знавуділа вачальники і зробили на його ганебний розправданій напад, скарпалішня влада доручила слідство ві-

домому б. голові двуглавого орла о. Сіквянчу. Вісім року його не допускали до служби Богою, що виходило велике обурення серед його духовних дітей, котрі вклонилися за його, послали йому листи, бо братія старша заборонили давати їму йому з монастирської кухні.—Зараз його змученого, зливши сан, спарх. владою під повсьом вислали в медвдовське мажистирь на черні роботи. Чи це по худетанськи? Чи довго будуть заучуватися над українцями.

← Евакуаційний ячмь для біженців на Лув'янівці. На Лув'янівці існує така інституція—евакуаційний пункт для біженців. Відає ним біженецький департамент. Стан цього пункту надзвичайно сумний. Містяться він в фанерових хатках в яких ножами вже холодно, а під дощ мокро. Комісії в його утримання відпускається мало і не справно. Годувати й доглядати евакуйованих там біженців вродно через те живуть вони там в бруді і часами голодують. Хоріж, як скаржаться лікарі того пункту, нема куди подіватись, бо лікарні приймають лише помешних хоріж, а хоріж звичайних відмовляються приймати. Такий стан цього пункту є погрозою для кружного населення, бо там в таких умовах легче всього можуть виникати різні шесті.

← Холера на Україні. (Відомості за 9 вер.). Чернігівщина. Рильський пов. ст. Коренєво—1 вип. (кл. в.). с. Веселе—8 вип. (кл. в.). Волинсь. Ізяславський пов. с. Мокієва—7 вип. (кл. в.), вк.—3. ст. Шелетівка—1 вип. (кл. в.), вк.—1. Ровенський пов. м. Рівно—1 вип. (бант. в.), вк.—1. Клівшинь, м. Київ—1 вип. (підозр.), голова волинськ. губ. зем. упр. сповіщає про необхідність послати в губ. 5 еседам. ватаг і улаштування 2-х холерних бараків.

← Народа по боротьбі з холерою. 11-го вересня відбулася нарада представників санітарного департаменту міністерства народного здоров'я з германським санітарним управлінням по справах боротьби з холерою. На цій нараді постановлено вжити всіх можливих заходів по боротьбі з холерою серед людности шляхом порозуміння з відповідальними українськими санітарними органами на місцях, щоб внаслідок небажання на сайдам, що виникають через що германські лікарі не знають ні місцевості ні умов життя й побуту місцевої людности, ні з організацією медичної справи по наших селах.

Постановлено передавати впорозуміння на місцях між германськими та українськими санітарними органами на розгляд вищих органів.

На цій нараді була також звернена увага на неможливість вести справу боротьби з холерою належним разом через те, що військовій відділі доцільно до котрих земель шпнтал.

← Молотничий відділ. Відділ сільсько-господарських машин при міністерстві харчових справ організує переробний відділ для мелочі хліба. Потрібно вилучити машини уже доставлені на Україну з нейтральних держав.

← Перша нормальна земська аптека. Київська губерньська народна управа відзначила 20-го вересня по Володимирській вулиці ч. 33 в будинку управи першу нормальну земську аптеку з вільним відпуском ліків по дешевій ціні, котра з того числа має аравильно функціонувати та широго обслуговувати всі кола населення.

← Звістка большевиків. До голови української мирової делегації знову починають надходити телеграми про сваволо большевників і повітків, близьких до демаршадійної лінії.

Учора, напр., від чернігівського губерніяльного старостві надійшла телеграма з повідомленням, що чернові звірства большевиків у суражському та мншечинському повітках продовжуються. У посол Київні 10 вересня прибула партія мирних людей, вигнаних арештами, розстрілами, та шогрсами вилетки, які заложників в Орел. По назву судових майно їх розграбовується.

← Пасишницькі курси. В деяких катівських газетах згадуєся замітка ніби то на пасишницьких курсах викладають лекції московською мовою „за непониманням і незнанням“ української мови, як лекторами, також і слухачами. Це не відповідає дійсності: курси провадяться чудовою українською мовою і потреби в московській мові не з'явилось.

Бережіть свої кооперативні центри.

В часи національного визволення український народ виявив свої громадські і організаційні здібності найбільше і найякравніше в побудованні своєї кооперативі. Од всіх революційних надбань у нас тільки й лишилось, що ідея незалежної державності і велика будівнича робота в кооперативі.

Боротьба між централістичною Москвою і кооперативною кравею має свою історію. Якось трапилось так, що майже без боротьби нам удалося заснувати власні кооперативні центри. В часи революції українська кооператива здобула свій центральний центр—центральный український кооперативний комітет, фінансовий—український народний банк, споживчий—літвровський союз споживчих союзів України і сільсько-господарський—центральный сільсько-господарський кооперативний союз.

Російські централісти на цей раз ідуть під прапором кооперативі, то б то вони вибрали самий життєвий і головний нерв України.

Московські кооператори централісти злякались, що втерять українську кооперативу колонію і пішли на завоювання української кооперативі. На допомогу їм стали кооператори з Харківщини, Чернігівщини й Одеси.

Схема походу така: Москва розіслала своїх агентів по всій Україні, заспала їх закликами, відозвали і т. п.

Як на зразок агітації московської кооперативі на території України звертаємо увагу суспільства на такий інтересний лист, надісланий до українського центрального кооперативного комітету і всеукраїнській раді інструкторів кооперативі від березнського союзу кооперативів:

„З кожним днем до нашого союзу все більш і більше поступає паперів од російської кооперативі то по організації „Всеросійського съезда інструкторів по кооперативі“, то про „упрочення економічного єдінства Росії“ і т. п. Ми, як українці, цього не розуміємо, бо все це ніяк не погоджується з загальними постановами наших з'єднів та центральных кооперативних організацій. Стоючи на ґрунті державності кооперативі ми прохаємо кооперативний комітет дати відповідь, чи звертаться централістичним російським кооперативним організаціям д українських кооперативів безпосередньо чи через наші централістичні кооперативні об'єднання і прохаємо кооперативний комітет дати нам відповідні вказівки що торкається до нашого поводження відносно російської кооперативі. До цього часу ми їм відповідаєм, що ми є кооперативні окремої держави і будемо своє окреме економічне життя“.

До московського центру тягнуть і кооператори з Харькова, Одеси й Чернігова.

Нема такого кооперативного з'єдну й засідання,—де б харківчане, одесити й чернігівці не ставали в опозицію українським кооператорам і з-за своєї прихильності до Москви не внесли розбрату в ряди кооператорів.

Од слів представники російської кооперативі перейшли вже до вчинків. Почався похід проти Українського і Дніпроського. Московський Народний Банк намагаться скрізь по Україні позасновувати власні одділи, Харьківський кооператори вживають всяких засобів, щоб Дніпроський звести до становища невеликого кравевого союзу.

Розміри газетної статті не дають нам можливості привести тут конкретні приклади, але вся робота кооператорів-русифікаторів ведеться до того, щоб знищити національні прикмети наших кооперативних центрів і підірвати їх економічну силу.

Спосіб боротьби не новий. Мимоволі пригадується пункт 14 „Секретного донос Полтавського губернатора Вагровута Міністру Внутренніх Діла обь українсько-русійського движенья і м'єрахь боротьби сь нимъ“, де стоїть:

„Вследствие обнаруживающегося в последнее время стремления украинцев вытти изь экономического подчинения Москви и основать свой торговый и биржевой центр вь Киевь, желательнo было бы, чтобы министерство финансов веле национальную политику финансовую сь целью закрывления за Москвою ея положенія экономическаго центра и уничтоженія попытокь къ экономическому сепаратизму украинцевъ“.

Так губернатор царської Росії протягує руку сучасним кооператорам-русифікаторам.

Разом з тим на українську культуру йде походом Росія і в політичній житті через своїх викидків—в пресі—через біженців-журналістів, в мистецтві, в церковній житті, в шкільній науці,—одним словом зо всіх боків.

Нам проголошено війну. Не будьмо-ж необачними коли національному життю й культурі грозіть небезпека.

Настав час почати національну мобілізацію. Пора густими, дружними рядами стати до творчої праці, до розбуркання національної свідомості, до побудування нашого життя.

Кооператива—це самий яскравий вираз громадсько-національного життя. Через те треба берегти наші кооперативні центри, підтримувати їх як морально в їх важкій роботі, так і матеріально.

Поки живе й справляє свою роботу національна кооператива, доти наша справа не загинула.

Державі українській, коли вона хоче зберегти себе, необхідно опиратись на кооперативі. Більшої культурної і економічної сили ми зараз не маємо.

Боротьба зо всіх боків оточили нас. Великі міста, навіть столиця України, в полоні у них.

Але сили свої ми черпаємо не з місц. Погляньте: безмежно розкинулось велике море—народ український з'єднаний в кооперативі—і серед нього і Харків, і Одеса, і Чернігів здаються малесенькими непомітними островамими.

І в морі тим, ми певні, потонуть без сліду всі русифікаторські вчинки і заходи кооператорів—заїд!

Тільки—бережіть кооперативні національні центри.

А. Харченко.

По Україні.

— „Дайте нам українську школу!“ З Білої доносить, що на Підляшшю йде певниною агітація поляків проти української школи. Погана польська робота немає успіху, бо з підлого Підляшшя нахлюдує від населення багачого прохання, в яких виразно молять: „Дайте нам українську школу!“ До українських шкіль, яких на Підляшшю дуже не багато, записуються не тільки православні, але й католики-українці.

— „Рідне Слово“. Замість Т-ва „Українська Громада в Білій на Підляшшю“, яке утворили полонені-українці з німецьких таборів—одгравється просвітське видавничє т-во „Рідне Слово“. Це одинокі громадська інституція на Підляшшю, яка обслуговує саме населення українськими книжками і допомагає в його національних змаганнях. Т-во видає народний часопис в Білій „Рідне Слово“.

— Старий стиль. На Донщині і на Чорномор'ї знову встановлено старий стиль календаря.

— Українське видавничє. В Новоросійсь у заснувалось нове українське видавничє товариство, до якого будуть прилучені всі українські організації і „Просвіти“ Чорномор'ї.

— З'їзду. Новоросійський драматичний гурток „Просвіти“ влаштував

виставу. Ой не ходи Грядь. П'єса пройшла живо й бездоганно.

— Розбишани. В с. Левківці (уманського пов.) 4 робітники напали на селянина Г. Середу і почали душити. Нешасному вдалося вирватись з їх рук, але як втік — раняли смертельно в спину. Перед смертю ж сказав Среда, що один з грабіжників був його сусід Сухомірський.

У Ів. Моревича в Одесі грабіжники вкрали 25.000 карбованців.

— Бурса. При першій українській муз. гімназії в Одесі одержався бурса.

— Гімназії ім. Франка і Драгоманова. Одеська VI гімназія називатиметься «VI гімназія ім. Івана Франка». Українська гімназія в Херсоні носитиме назву: «III гімназія ім. Мих. Драгоманова».

— Вистава. У м. Жванці Кам'янецького повіту на Поділлі гурток молоді виставив «Патаку Полтавку» з дивертисментом. Весь чистий прибуток повернено на користь місцевої «Провісти». Глядачів було повнісінько. Прибули люди з околишніх сел. Аматори грали на диво гарно і цілком задовольнили публіку. Через тиждень сподіваємося ще одної вистави — все це дякуючи заходом п. І. С. Співака, який невтомно працює на народній ниві.

— Провітан І. М. Стешенка. 29 серпня кам'янець-подільським окружним судом затверджено статута «Жванецького культурно-освітнього т-ва «Провіста» ім. І. М. Стешенка». Провіста об'єднує діяльність двох волостей: гаврилопольської та рихтецької, біля 30 сел. Т-во вживає рішучих заходів до відкриття в м. Жванці мішаного української гімназії ім. І. М. Стешенка, а також народного дому ім. Руданського.

Т-во очиняє санаторію ім. Свідницького для хворих українськ. письменників, воїнів та громадян дітям.

— Книгарня кооперативу. Уманський кооперативний союз одкрив власну книгарню. Вибір книжок особливо української, великий. В книгарні продаються й канцелярські прилади.

— Наші школи. Уманська пов. нар. управа просить німецьке командування увільнити мешканця Тянівської 2 класової школи від німецького війська, бо пора починати шкільний рік.

— Тереза діяльність. Уманський коопер. союз одмовився брати на себе від казни продаж горілки, бо завдання кооперативу є поправити добробут своїх членів шляхом тверезої діяльності для загальної користі та знищення пияцтва серед населення.

— Старос а під арештом. Уман. пов. староста покарав старосту с. Вебзобаного на 7 днів арешту за «неуважне і неправильне виконання своїх обов'язностей».

— Одеська вчительська спілка встановила одкрити кілька нових гімназій зо всіма класами. Ухвалено вислати в цій справі депутацію до м-ра освіти.

Успіх української книжки.

На Канівщині усюди виявилася така потреба на книжку, часописі і взагалі освіти, що вже видержати не вистало. Усюди і всі просять — дай книжки, часописі канц. прилад, а всього цього немає. Земство так заклопотане своїми справами, що й забуло однинити свою книгарню, чи склад книжок при земстві.

І ось знайшлися такі люди, що згуртувались і поклали прийти на допомогу людюві укр. в цій справі. На днях одчиняється в м. Каневі «Українська книгарня Т-во на паєх імени Шевченка». Книгарня ця має на меті давати людям різні укр. книжки, часописі, початки школам, земствам, та різним урядовим інституціям різні канцеляр. прилади, формувати бібліотеки, приймати передплачу на всі укр. часописи. Мається на думці позакладати в містечках Канів. повіту філії книгарні, мати своїх книгонош і, по змозі, видавати книжки. Як тільки справа як слід налаштується і піде добре, то зразу ж Т-во візьметься за видання тяжієвкя, який би обслуговував Канівщину. Гурток цей, що взявся за цю працю, складається з селян та учателів, людей ідейних, людей тих, яким так тяжко було дивитись на те, що нікому стати на допомогу алуццям світа, культури темному, незрячому людюві. І ми гадаємо, раз за це взялись такі убогі люди як учателі та селяне, то це свідчить, що справді велика там потреба в освіті, культурі; не менш нам здається і те, що робота буде йти добре, коли не керуватимуть люди ідейні, які виїшли з села і які добре бачуть потребу селян.

З усього цього випливає, що справи українські, хоч і помаленьку, а йдуть певним кроком і стоять на міцному ґрунті. З невідомою можна сказати, що вороги поспувають даремно свої нерви, й горять од брехань та крику. Коли вже народ прохає і тягнеться до книжки, то він уже хазяїн міцній у своїй хаті.

Кому підлягають залізничні касири: чи „Протофісові“, чи міністерству шляхів?

На квітківській залізничній станції до квіткової каси підходить дама. Добре вона знає, що касири нервуються, коли їм доводиться давати здачу, але дрібних у неї немає. От вона ввійшла й просить касира: „Будь ласка, дайте мені квітків до Умані“ — і подає 50 карбованців.

— „Нат у мене здачі!“ — відповідає касир.

— „Ну то дайте мені ще два білети до Чорнорудки: тоді, може, у вас знайдеться і здача. Можна?“

— „Можно! Тільки удивляюсь вам, мадам... Ви — інтелігентна жінчина, можете прекрасно говорити по руски, як видно, по українськи ще как следует і не научились, і лопасте своїй язичку!“

— „Але ж вибачте! Це вже моя справа, по якому мені говорити. Я вас об однім пропшу: дайте мені квитки. А коли вже на те пішло то не ви від мене можете вимагати, щоб а бакакала по російськи, а я вам маю право поставити вимогу, відповісти мені по-українськи, бо російської мови я можу і маю право й не знати.

Та зараз я вам цієї вимоги не ставлю, а прошу лиш об тім, що б дали ви мені квитки. Ви розумієте, що мені од вас треба, а про те, чи подобається вам моя мова, чи ні — клопоту мені мало!“

Квिति касир, нарешті, видав, але заспокоїтись ніяк не може.

— „Удивительное дело! Интелігентная дама, і ламаст своїй язичку!“

Коли факт цей дуже нагадує собою анекдот, то не наша в цьому причина. Міністр шляхів видавав урядовим залізничної служби суворі накази, аби вони вчилися української мови. Але урядові і гадки не мають про те, що мову українську вони мусять вивчити, а коли сами зробили цього не хотіли, то принаймні, поважати, уже хоч не яко державну — державність українська таким персонажам, очевидячки, ністкою в горлі засіла, — то яко мову народу, що годі їх своім хлібом. Ясно, що такої моральної повинности що до українського народу вони не визнають.

Вони, знай, кричать і вгаля, про примусову українізацію, а сами з власної волі, без всякого наказу, беруть на себе ролю русифікаторів української публіки. Вони мають нахабство набратися відносно публіки ще й менторського тону, поучати її, що не пристойно, мовляв, балакати інтелігентним людям по українськи. Який же і в кого нам сучасний уряд має авторитет, коли навіть підлеглі урядові не тільки його не слухають, а одверто ведуть проти урядову політику?

Нам здавалось би так: коли державність, то нехай же буде справді державність. Коли мова державна, то державна, і для українського урядовця обов'язкова!

А то нащо і кому потрібно голо- в. н.

ТЕЛЕГРАМИ.

(Об Українського державного Телеграфного Агентства.)

Австрійське офіційне повідомлення. 12 вересня.

Італійський фронт. На Тирольському фронті німецькі сутячки натрудились. Наші війська одбили нову раптову атаку італійців з кривавими для них втратами. На фронті Півно гарматна стрілянина зменшується. Успішною атакою на гребінь Томоріка ми захопили кілька ворожих позицій.

Німецьке офіційне повідомлення. 12 вересня.

Західний фронт. На північний схід Біксмооте одбито часткові атаки. Коло Армантера канал Ля-Васе ворожі переходили. В передовітій районі наших позицій на обох фронтах за день не раз розвивались бої при дунай допоміжній артилерійського вогню. Ввечері дужий артилерійський герць між дорогами, що йдуть на Камбре од Араса і Церона. Ангійські атаки розпочались як елементно проти сектора каналу Маркіон Гавренкур, які потерпіли невдачу перед нашими лініями. Артилерійська стрілянина між Ейет Ен почала під вечір значно дужчати. Тут діяльність піхоти була обмежена передовітійними боями. На височинах на північний схід Фім одбито часткові французькі атаки. Удалі для нас бої розвідних частин на льотарінгських фронтах і Вогезах.

Філія У. Н. С. ЧЕРНІГІВ, 13. Організувалась філія Українського Національного Союзу. З діяльності чернігівської „Провісти“.

ЧЕРНІГІВ, 13. „Провіста“ улаштувала гурт українознавства. „Провіста“ визнала необхідним скликати з'їзд представників повітових „Провіст“ Чернігівщини для обміркування просвітньо-культурних питань в губернії.

Нарада союзників.

ЖЕНЕВА, 12. У Лондоні відбулися засідання наради союзницької конференції про торговельне морепластво. Постало вельо вжити рішучих заходів для поновлення великих втрат торговельного флоту.

Ревізія харчових організацій.

ОДЕСА, 13. Урядова комісія, продовжуючи ревізію харчової організації, встановила одностаче істнування двох різномасштабних харчових органів харчової управи й міської думи, які згідно закону мають функції харчового комітету. Комісія констатувала далі відсутність обрахунків, відчитів, товарних книжок та правила господарських заготовок. Вогр харчової управи кредиторам за придбані товари поперше серпня досагає мільона карбованців. Міська управа ввела чотириста тисяч. Ціни на харчі встановлю-

вали в зв'язку з риночними цінами, що на думку комісії є спекуляцією.

Український музей у Білій Церкві.

БІЛА ЦЕРКВА, 18. Місцева округка „Провіста“ пригупила до організації музею з відріжками історичних та гесльованих. Початок музейові поклав член „Провісти“ Дроздов, передавши колекцію різного начиння, старовинних меблів, посуду та інших річей. Серед подарованих річей є історичний документ, за власне оригінал грамоти, написаної по французьки, підписаної Мазею та королем Станіславом.

Сер Бюкенен і б. царь Романов. (Вл. кор.)

ПЕТРОГРАД, 13. Бувший англійський посол в Петрограді сер Бюкенен звернувся до російсько-англійського клубу з заявою, в якій він закликав до протесту проти демонстрації численних кінематографічних картин, що ніби то в перекрученому вигляді мають характер бувшого імператора Миколи Романова, котрий був спільником Англії. Ці спеціфичні картини, що на думку Бюкенена, мають своїм завданням не тільки кинути тінь на ім'я Романова, але й скомпромітувати союзну Росії Англію.

Білоруська „Провіста“.

МІНСЬК, 12. Утворено білоруське культурно-просвітне товариство „Провіста“. Товариство організує видавництво янжков для народа, одкриває книжну крамницю, книгозбірню, читальню.

Урожай на Катеринославщині.

КАТЕРИНОСЛАВ, 18. В конторі державного хлібого бюро відбулась нарада в справі заготовки хліба. Вислідилось, що в губернії мало ярини, що відібється на заготовці пшні. Не можна буде вивести хліба з повітів своїмисербського, бахмутського й маріупольського. Перші два повіти потрібують навіть ввозу. З решти повітів вивіз можливий в розмірі меншим од торішнього.

Про відхищення платні вчителів.

КАТЕРИНОСЛАВ, 18. Загальні збори вчительської спілки, обміркувавши стан учителів, ухвалили клопотатись перед головою ради міністерств через бюро всеукраїнської вчительської спілки про підвищення в прихатних школах платні до визначеної новими міністерськими штатними норма з такими самими періодичними приростами.

Спілка міжнародних торговельних товариств.

БЕРЛІН, 10. Організація московської закордонної торговлі, як повідомляє „Nord allg. Ztg.“ передана спілці міжнародних торговельних товариств, яка працює разом з товариствами для торгу, утвореними в м. Москві.

Московщина та за кордоном. Утворені в московських містах організації вступають у зв'язок з утвореними за кордоном і провадять усілякі торговельні операції, включаючи сюди й потрібні галузі банкової справи. Спілка візьме на себе керування кількома відповідними сьогочасними виданнями: газетами, журналами, проспектами й утворюватиме установи громадської ваги: дослідні станції, музеї зразків, виставки і т. інше. В склад спілки входять: московсько-німецькі, японські, англійські, китайсько-азиатійські, польські, персидські, голандські, шведські, фінські, близько-східні, американські, норвезькі, датські, французькі, бельгійські, австрійські, еспанські та італійські торговельні інституції.

Руминський гас.

КАТЕРИНОСЛАВ, 13. П'яти днями сподівається з Румунії першої ваги гасу.

В Херсонській політехніці.

ХЕРСОН, 12. Бувши військові постановили послати міністрові хліборобства телеграфне прохання про надання їм особливих переваг у прийомі їх до Херсонської політехніки й видання наказу про зачислення їх без конкурсу.

Т-во „Експорту“.

МИКОЛАІВ, 12. Берлінське товариство „Експорту“ надіслало білоруському меморандум, у котрому повідомляється про відновлення старих і заведення нових торговельних стосунків з Україною.

Скрутний стан експортерів.

МИКОЛАІВ, 12. З Криму повідомляють: представники кораблебудівничих офіцій краєве правительтво з приводу скрутного стану садювних та експортерів, котрі не мають змоги експортувати. Прем'єр Сулькевич дуже докладно розказав стану правительству, котре робить все, що можна, але зусилля лишаються без наслідків. Одвідині інших міністрів так само нічого втішного не дали.

Нова змова в Москві.

БЕРЛІН, 12. В Москві повідомляють про відкриття нової грандіозної змови. Підготували вибух на залізничних мостах, щоб одривати Москву од Пермі, Вятки й інших міст без хліба. Далі про численні вибухи поїздів, фабрик і заводів. Викрито змову в четвертій більшовинській армії, у план котрої входив арешт штаба армії. На чолі змови стояли офіцери, які мали зв'язок з штабом казаків на Уралі. Важно рішучих заходів до ліквідації.

Одставка міністрів.

СІМФЕРОПОЛЬ, 12. Подались в одставку міністр освіти Соковін, м. харчів Рави, товариш міністра внутрішніх справ — князь Горчаков, державний контролор — Налбандов. Одставку цю чотирьох міністрів виглядало їх вимагання, щоб у склад міністерства запрошені були громадські діячі через те, що мають бути розглядані важливі питання, в тім числі про відношення до України.

Україн. гімназія для дорослих.

КАТЕРИНОСЛАВ, 12. Рада служачих закориської залізничної одкриває українську гімназію для дорослих.

Війна з більшовиками.

РОСТОВ над-ДОНОМ, 12. Добровольці вступили в Туапсе. Бісна сотня з заєдди на туапсецьким шосе хутора Катинського обстріляла з скорострільних більшовицьку колону, заставила її в паніці втікати. Більшовики повинували білизн ніж триста трунів, обоз їхній перекинувся в яр. В армійським напрямі добровольці тиснуть більшовиків на всім фронті. Більшовики одходять на південний схід, видають амуніцію бранців добровольцям. Підійшли до станції Гулькевич, котру удачно бомбардували літуні добровольці. Розбиті в ставропольській районі більшовики йдуть в сторону підліччя вод. На майкопським напрямі добровольці після сильного й кровавого бою заволодили Вілориченськом, де взяли бранців, поціяги, потім станцією Ханською. По останніх відомостях кіннота генерала Покровського забрала Майкоп.

О. Суворин.

КАТЕРИНОСЛАВ, 12. Командування добровольчої армії видало наказ про вліз за межі розташування армії журналіста Олександра Суворина. Прохання Суворина про побачення з генералом Олексієм одхилено.

Найсмірше утворення влади.

ТАГАНРОГ, 12. Голова союзу земельних власників звернувся до допського отамана з проханням про найсмірше утворення в окрузі влади, тому що в багатьох волостях селяне намагаються ділати приватні землі, а заборонити нікому.

„Слепа“.

ТАГАНРОГ, 12. По відомостях з Новоросійську затримано в морі пароплав „Слепа“, на якому зтікан купанські совдени, в кількості трохоот

чоловік, з котрих шість розстріляно, решту вернули в Новоросійську.

Виселення росіян з Фінляндії.

ЖЕНЕВА, 12. З Гельсінґфорсу сповідають: фінляндський сенат прийняв закон про виселення з Фінляндії всіх росіян.

Румунія й центральні держави.

БУКАРЕШТ, 9. Між Румунією та осередними державами підписана в кінці червня угода яка має урегулювати подробиці винагород за воєнні страги, котрі має заплатити румунська держава підданцям осередніх держав. Угода передбачає призначення особливих комісій для ліквідації страг.

Наслідки переговорів про біженців.

КОВЕЛЬ, 10. Ціпапа німецька комендантура оповістила про наслідки переговорів з українським правительством в справі постачання втікачам продуктів. Ухвалено, що втікач повинен одержати третину врожаю зі своєю поля. Клопотались про постачання неможливий людюсті насіння для засіву повністю українське правительтво. Головне німецьке східне командування затвердило наказ про заборону реквізувати худобу у втікачів.

Ніноча змова проти більшовинів.

СТОКГОЛЬМ, 12. У Москві відкрито організацію жінок, котра має на меті шляхом торрентичних актів визволити країну від більшовинів.

Арешт надетів у Грузії.

МИКОЛАІВ, 13. З Тифлісу повідомляють: з наказу міністра внутрішніх справ грузинської республіки Рамішвілі арештовано видатних членів місцевого комітету партії надетів.

Еспанська пошесть.

МИКОЛАІВ, 13. Пошесть так звиклої еспанської хвороби починає страшенно поширюватись, захопивши велику площу Херсонщини. Хворіють діти й дорослі. При хворобі буває грипозне запалення легких, яке в багатьох випадках кінчається смертю. Педагогічна рада евакуаційного в Херсоні юр'ївського учительського інституту згодилась на пропозицію лисаветградської управи про перевод інституту до Лисаветраду.

Реальна школа ва еселі.

МИКОЛАІВ, 12. У Сурьско-Михайлівським селі одкривається українська реальна школа нового типу в складі вищих трьох класів.

Запаси хліба на Дону.

РОСТОВ над-ДОНОМ, 13. По постанові правительтва всі, які мають в Донщині запаси хліба, коржю, олії, сала, масла, люю — передаються аж до переходу краю на мирний стан виключно в розпорядження військового відділу. Справа постачання війська людюсті передається до завідування головною начальником військових запасів. Закуповують ці речі окружні інтенданти, особливі відпоручники поповнення встановлених заготовчих цінах обов'язковим для всієї території Донщини. Вивозити зазначені продукти за межі краю заборонено. Донський відділ фінансів розробляє проект центрального органа про керування діяльністю кредитових установ Донщини й інших зв'язаних з нею країн.

Польовий суд над священником.

РОСТОВ над-ДОНОМ, 13. Військовий польовий суд засудив колишнього священника потім співробітника буржуазних газет Волкова за працю в совітських „Известіях“ і за більшовицьку агітацію за заклин до грабінництва на п'ятнадцять років каторги.

Більшовики.

РОСТОВ над-ДОНОМ, 13. У царинським напрямі більшовики наступают далі. В районі Нижнечирської в Усть-Медведицькій окрузі козакі розбили більшовиків. Коло хутора Романовського червоноармійці мають великі втрати потікали в Саратовську губернію. В боєвій брали участь старі козакі хутора Романівського озброєні вилами сокирами, солдати Саратовської дружини. У Новоросійським напрямі більшовики при допомозі панцерників панцерних поїздів почали наступати по залізничній лінії, вони одтіснили козаків в Богучарським напрямі. Козакі, розбиті більшовиків у Нижній Милоставці, забрали слободу Мажон, Нижча-Гнідуша, забрали два скорострільні багага амуніції.

Контрабанда.

ФЕОДОСІЯ, 12. Харькові органи звернулись до уряду з заявою про необхідність ліквідувати контрабандний вивоз хліба на побережжя Керчеського півострова, котрий завдав небезпечного характеру, через велику кількість турецьких флоту.

Прийняття „Бессарабського Краю“.

БУКАРЕШТ, 10. Румунське правительтво заборонило видавати в Кишиніві московську газету „Бессарабський Край“ за ворожий до Румунії напрям.

За кордоном.

(З чужої преси).

В черствій польській анахії. Заведення естаточного ладу в Польщі, до чого веде німецька політика, наводять свої труднощі не тільки у Відні, але також й в самій Варшаві. Хоч польська держава рада складалася з самих правих, реакційних елементів, то все-таки, після поїздки Радзивіла в Берлін і Відень і повних їхніх нещад, польська анархістична шляхта змозглася на опозицію і викликала новий кризис польського кабінету. З'ясування нового кабінета доручено Кухаржевському, колишньому міністру-президенту. Польська преса стверджує, що всіма змінами особ не заведеться в край ладу. Вертають давні історичні часи, жодна шляхта бешкетувала й гуляла, а країна йшла до упадку. Зараз в Польщі повна аварія, котра подекуди переходить навіть й відносини в соціальному республіці. Про реальну законодавчу державну роботу навіть не викидає говорити.

Тако діється в Польщі. З свого боку, ми радши б полякам звернути більше уваги на свої власні справи, а не тратити своїх сил на найвншній, керманний імперіалізм, з ціллю завдати українських земель. Де поляки мають повні прхривати народні кризисидку: "Чуже бачить під лісом, а свого не бачить від носом".

Література, наука.

Літературні Зшитки.

Незаваром почнуть виходити періодичні альманахи—збірники нових напрямків літератури й громадської думки. Альманахи виходитимуть під назвою "Літературні Зшитки". Рух—в розмірі 3—4 друкованих аркушів і будуть багате ілюстровані.

Літерат. Зшитки матимуть такі відділи:

- 1) Красне письменство (поезія і проза); 2) соціальні дисципліни; 3) сторінки з громадського життя і 4) літературна літопис.

В Л. Зшитках будуть міститися твори найкращих молодих письменників сян:

- 1) у відділах краснегo письменства і історії літератури: Вас. Єлан, Г. Коцегуб, Ігнатій Михайлич, Назм Михайлович, Івга Таволга, Василь Чумак і інші;

- 2) по питаннях громадського життя: Ген. Брат, Ів. Гай, В. Гартований, Андр. Зеленицький, Леон Кевалле, Мих. Кратерій, Ів. Ово-Костан, Ант. по (Терешків), Гр. Ткач, Олександр Шум (Везежельний), Вячеслав Чопало і інші. Ілюструватимуть Л. Зшитки молоді українські артисти-малери Геловашів, Гм. Л. К. і інші.

Л. Зшитки виходитимуть в обмеженій кількості (за замовленням) для вільного продажу випускатися не будуть. Умови передплати і замовлень будуть оголошені окремо. За всіма іншими справами треба звертатися в головний склад видавництва "Рух" Харків, Катеринівська 31.

Спис

акційних товариств статуту котрих затверджені п. Міністром торгу і промисловості.

- 1. Міжнародне Транспортне, Вантажне і Страхове Товариство (Київ), авторизовано 29/IV, основний капітал 2.000.000 карб., ціна на 100. 2) Проміторг. Акційне Товариство для Промисловості і Торгу (Одеса), 26/VI, 500.000 карб., наів 250. 3) М. І. Вайсберг і Синь. Акційне Товариство (Київ), 26/VI, 3.000.000 карб., наів 1000. 4) "Рибпром". Акційне Товариство рибної промисловості (Одеса), 26/VI, 100.000 карб., 250. 5) "Скадіан". Акційне Товариство Дніпровської паперово-маслової мануфактури (Київ), 26/VI, 10.000.000 карб., 500. 6) Швиденно-Західне Товариство Транспортів і Торгових склади" (Київ), 26/VI, 1.000.000 карб., 500. 7) Дніпровське Союзне Лісопромислове Торгове Товариство (Одеса), 16/VI, 15.000.000 карб., 250. 8) Міжнародне Товариство Пушкарів (Київ), 20/VI, 400.000 карб., 200. 9) Харківське Торгове Акційне Товариство (Харків), 24/VI, 1.000.000 карб., наів 250. 10) Акційне Товариство Добруджанської паперової фабрики (Київ), 31/VI, 15.000.000 карб., 100. 11) Товариство на палях Грушевської цукроварні (Київ), 31/VI, 2.000.000 карб., 250. 12) Товариство на палях Бавалейської цукроварні (Київ), 31/VI, 2.000.000 карб., 250. 13) Товариство на палях Смілянської цукроварні (Київ), 31/VI, 3.000.000 карб., 500. 14) Товариство на палях Каптанівської цукроварні (Київ), 31/VI, 4.000.000 карб., 250. 15) Акційне Товариство Каоїчного, погнериваліт і цементних виробів заводу біля ст. Гаухові п. а. заводу (Луганськ), 31/VI, 3.000.000 карб., 500. 16) Акційне Товариство для розвитку залізничного ладу на Україні (Київ), 31/VI, 3.000.000 карб., 100. 17) Товариство на палях Андрушівської цукроварні (Київ), 31/VI, 3.000.000 карб., 300.

- 18) Акційне Товариство Соколовської цукроварні (Київ), 31/VI, 2.000.000 карб., 250. 19) Акційне Товариство Співзв'язної цукроварні (Київ), 31/VI, 5.000.000 карб., 250. 20) Акційне Товариство Баварської цукроварні (Київ), 31/VI, 3.000.000 карб., 250. 21) Акційне Товариство Київсько-Лемківської пригородної залізничної (Київ), 31/VI, 1.000.000 карб., 100. 22) Акційне Товариство Торгу і Промисловості на Україні (Київ), 31/VI, 1.000.000 карб., 250. 23) Акційне Товариство під назвою: "Товариство Час у Київ", 2/IX, 1.000.000 карб., 100. 24) Акційне Товариство "Дніпродон" (Харків), 2/IX, 2.000.000 карб., 100. 25) Акційне Товариство Драбовської паперної фабрики Барятинської (Київ), 4/IX, 1.500.000 карб., 1000. 26) Акційне Товариство Драбовського цукрового і рафинадного заводу княгині Барятинської (Київ), 4/IX, 5.500.000 карб., 1000. 27) Акційне Товариство керамічних заводів у Проскурні (Проскурня), 5/IX, 1.200.000 карб., 1000. 28) Акційне Товариство "Одеска Філармонія" (Одеса), 5/IX, 150.000 карб., 250. 29) Експедиційно-Транспортне і Торгове Акційне Товариство (Одеса), 10/IX, 600.000 карб., 100. 30) Акційне Товариство допомоги розвитку залізничної справи на Україні (Київ), 10/IX, 3.000.000 карб., 100.

Повідомлення.

Рада т-ва "Батьківщина" на 17 вересня скликає загальні збори. На порядку денному:

- 1. Справоздання про діяльність. 2. Обговорення деяких питань культурно-просвітнього і економічного характеру. 3. Біжучі справи: Збори обирають о 5 годині вдень в помешканні Українського клубу—Пушкарівська. 1. Кожному членові для права голосу треба мати при собі членську картку. 2. Батьківські збори 2-ї української гімназії. У вівторок, 17 вересня, о 5 с полов. год. вечера, в помешканні міст. народ. освіти (Терещківська, 2, відділ притамків) відбудуться збори батьків учнів 2-ї української гімназії.

Порядок денний: 1) Вшанування пам'яті І. М. Степана. 2) Справа з допомогам для гімназії. 3) Початок навчання. 4) Вибори нових членів комітету. 5) Біжучі справи.

Українське наукове товариство. В неділю 15-го вересня, в 11 год. ранку, в помешканні т-ва (В. Підвальна, 36,8) відбудуться засідання філологічної секції товариства.

Премієт засідання: 1) Доклад М. Марковського "Найстаріший список "Судей" Когларевського і деякі думки про генезис цього твору. 2) Біжучі справи.

Від шевської майстерні т-ва "Батьківщина". Управа майстерні прохає всіх замовників як найшвидше забрати свої замовлення і вести гроші. Зголошуватись—Прорізна, 19, 2-й поверх, від 12—2.

Український клуб в Києві. (Пушкарівська, 1). В суботу 14-го вересня с р. чергова вечірка, танці та кінематографічні постанови. Члени мають мати при собі членські картки. Гості входять по списку рекомендацій члена клубу з визначенням № його членського квитка. На вечірку члени та гості входять у відділній вечірній убранні. Початок о 8 год. вечера. Зане на вечірку в конторі клубу з 10 год. ранку до 11 год. вечера.

При центральному бюро воукраїнської учительської спілки заснована лікарська комісія, яка поставила своєю метою допомогу хворим учителям—членам спілки. Допомога має бути: лікарська, амбулаторна й санітарна. Комісія звернулася з проханням до лікарів-українців м. Києва дати свою згоду на допомогу хворому учителю за помешкову плату. Згода від багатьох лікарів одержана й комісія в своєму складі має багато лікарів по різних фахах. Зараз комісія працює в напрямку вироблення порядку й умов користування лікарською допомогою. Складіла на справу з санітарною допомогою. Комісія веде листування з інституціями, а також з спілками, до мають місяця для членів, як нап. ділами, грає, основні борги й інші. Но для забезпечення за собою тих чи інших пунктів потрібні кошти. Комісія таких коштів не має. Учительські спілки мають вестти до центрального бюро 10 проц. своїх коштів на лікарську справу й справу з санітарною допомогою цілком залежатиме від того, як організує наше українське учительство відноситься до гарних і дуже потрібних амбірів лікарської комісії при б. воукраїнської учительської спілки.

Комісія створює бюро з метою заснування спеціальних курсів учительських кооперативів, а також будівництва учительських домів. Для практичного проведення з життя своїх намірів, комісія має зарплатити роз'їздного інструктора, який би на місяць допомагав учительським спілкам в організаційній справі.

Від Кирилів-Методієвського Братства. Превидум братства прохає членів братства прийти 15 вересня у відділ о 5 год. ранку будучи на зібрання ради в помешканні "Провітня" (Пушкарівська 1).

Порядок денний: Розгляд постанов сесії братства та біжучі справи. Окремі повідомлення про зібрання не посилаються.

Засідання керманії історичних есекурсяків відбудеться в 7 год. вечера на Терещківській 2. Просвітня комісія українського університету просить співісничих історичних курсів прийти на зібрання-засідання докладів про сп. Софію, Дяду й місто Ярослав і обговорення, а також справу з історичними курсами й есекурсяками.

Засідання просвітньої комісії українського університету в справі народного університету відбудеться в вівторок 17-го вересня на Терещківській 2. Обговорення факультетських програм. Прохання

д. д. Садівського, Везелівського, Алемко, пр. Галицького, пр. Швеція, пр. Сузьницького, Шарлеманя, Ягату, Гермаїте, пр. Грушевського, Крауцька, Шиньського, Колелеса, Шарко, Безбородька, пр. Тутковського, Гавецька, Трошенка, Лещинського, Тутжана, Маргоса, Полярського, Галевича, Дорошківця, Зорова, Зерова, Либинського, Стариченку-Черняхівського, С. Ф. Русова, Дорошківця, Камішовського, Прокоповича, Ереста, Шербаківського, Половського, Сидоренка, Антоновича неодмінно прийти на засідання.

Просвітня комісія українського університету відзначає 20 вересня п. р. курси українського слова (двохмісячні) по такому програму:

- а) Історія української культури—І. Огієнко. б) Історія нової української літератури—В. Чеховський. в) Українська грамматика—З. Євтушенко. г) Стилістика української мови—З. Євтушенко. д) Читання словесних утворів. е) Ораторська промова. ж) Делікатія—І. Юхименко. з) Журналістика—Певний. и) Публіцистика—пр. Хомих та Донцов. Курси мають на меті доскональну вивчення української мови для практичного вжитку, як писемного, так і в розмові. На курси приймаються особи, що знайоми з елементарним курсом української граматики, історії та літератури. Викладає вчителі.

Плата за навчання 65 карбованців вноситься при записку. Терещківська 2, канцелярська комісія.

Збори ради товариства "Провітня" м. Києва обудуться у понеділок 16 вересня о 7 год. вечера в пом. "Провітня".

Редактор Андрій Ніковський.

Оповідання.

КНИЖКИ ОЛЕЛЬНА ОСТРОВСЬКОГО

(видання 1918 року).

- Стрільці, драма на 4 дії. 1 карб. — ж. Гетьман Іван Мазепа, драма на 3 дії 1. 50 Нирвана, п'єса на 5 дії і 6 од. 1. 50 Берестечко, істор. оповідання — 80 Руйнування Ватурина, істор. опов. — 45 Жові Воли, істор. оповід. 1. — Руйнування Чортківської Січі, 1 ст. опов. 1. 50 Атакування Нової Січі і ст. 1. 50 Полтава істор. опов. 1. 65

ДРУКУЮТЬСЯ: Лебединський кіт, істор. оповідання. Полковник Іван Богу, істор. опов. Петрик історична повість. Книга смугку й жалоба, оповідання (1914-1916 рр.). Данило Нечай, історична повість Шибинцем і палим, істор. роман. Великий Гетьман, істор. роман. Продовжать у всіх українських книгарнях.

Головний склад: Київ, Володимирська 42, кімната комера "Час". 5-0192-1

НОВА КНИГА

Видавництва "ГРУНТ"

П'єРО ЗАДАЄТЬСЯ

Фрагменти: Михайло СЕМЕНКО

інтимні поезії книга перша

Ціна 5 карб.

Головний склад книгарня "Дніпрове Слово" Київ, Бульв.-Кудрявська ч. 38.

Відділ по паливу

ДОМОВИХ КОМІТЕТІВ 1-го Старокиївського району при Центральному Лісопильному Бюро приймає запис на древа для домових комітетів та мешканців Старокиївського району, з 10 години ранку до 1-ї години дня, для домових комітетів і мешканців других районів з 1-ї до 3-ї години дня. Весаряка 2 (площа Богдана Хмельницького). —1971-4

С. Русова, Буварь,

вид. 3-е видіє з друку в надбавочному часі в кількості 5000 примірників. Приймаються оголошення на 2, 3 і 4 сторінки обгорнуті по такій розмірі: ціла сторінка—300 карб., 1/2 стор.—101, 1/4—50, 1/8—25, 1/16—12, 1/32—6 карб.

Оголошення й гуртові замовлення приймає "ВСУВІТО" Київ, Вел.-Володимирська, 30. Продаж на розрід—в книгарні "Всесвіт" Київ, Вел.-Володимирська, 24. 4-01000-1

Центральне Бюро передплати

на всі українські газети і журнали, що раніш мовилося в помешканні Центрального Рад, після минулих рухів і роз'їздів знов розпочало свою діяльність. Бюро безпосередньо зв'язане з замовниками українських часописами, а на місяць по Україні має густу сітку власних агентів. Прийняті передплату гроші, бюро негайно передає до контор часописів Комітетів 5 проц. за Бюро віддає Голандія журналу "Шлях". Адреса: Київ, Мар.-Євстафіївська, 123, пом. 20 Ред. Шлях тел. 59-59. Відділ Бюро в Києві: 1) Фундуківська, 19 Українська Книгарня. 0-0195-0

Оголошення

При Київській Вілсько-Квартірній Управі на 20-те Бересня 1918 року в 12 год. дня призначено усні і підляганя писемних заяв торги, на віддачу і подаряд виситки димових труб при Вілсько-Виходних будинках Управи в м. м. Київ, Чернігів, Васильків і м. Біла-Церква, на строк со дня закінчення умови до 1-ше Червня 1919 року.

Особі, бажачи взяти означені роботи повинні заявити ціни за виситку одного димаря в місяць окремо по кожному пункту і представити зястову в розмірі 10% застави.

Умови ширяду можна розглядати поленно в Управі від 10 до 3-ї години дня, крім святю, Миколаяна вул. ч. 8. 1-1116-1

ОБ'ЯВА.

4-го жовтня цього року о 12 год. дня в Комітеті Київського Клінічного Вілського Шпиталю призначаються торги на пива з Шпиталю бруду та сміття на строк з 10-го жовтня біжучого року до 10-го жовтня 1919 року.

Комітет Шпиталю запрошує громадян, котрі бажачуть взяти той ширяд, прийти до Комітету в означений час. Застава потребується 20% з щорічної ширядної ціни.

В заставу приймаються тільки готові гроші та обов'язательства Державних Скарбонниц. Запечатані об'яви з валежними заставами приймаються в бухгалтерській частині шпиталю до 12 год. дня 4-го жовтня.

Умови ширяду можна розглядати в Бухгалтера шпиталю з 10 до 3 години дня. 1-1117-1

Стенограф-практик шукає праці стенографу в'їзди, засідання, лекції на укр. мов. Павлівська вул. 10 пом. 8, від 4-6 вел. Фралакю. 3-01002-1

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1918 р. НА ЖУРНАЛ

"ШЛЯХ"

місячний літературно-настелтєтє і громадського життя. Рин видання другий.

Програм: Красне письменство, Літературно-критичні статті, Громадсько-політичні статті, Характеристики, Мистецтво—малювання, музика, театр, Вісті про українське життя, Вибіографія, Оповідання.

СПІВРІБНИКИ: О. Агієнко, В. Алоїш, Х. Антєвська, М. Вілшєвський, В. Велозєвєць, М. Вороний, проф. О. Грушевський, М. Жук, Г. Журба, В. Зєлєвський, И. Зоранчєк, П. Барманський, О. Ковалєвський, Х. Коломїчєнко, С. Криляк, проф. А. Кримський, А. Кудринька, М. Левитський, І. Лїва, В. Мамоньєв, Х. Мабєрєнко, Я. Мамоньєв, О. Назарук, О. Олєс, Т. Осадчик, В. Отамановський, В. Павловський, В. Шаторєвський, В. Шчєга, І. Прихотєвєк, В. Рїванчєнко, М. Рїлєвський, М. Рудинський, И. Савєчєк, В. Самїлєнко, О. Святослєв, О. Спїсарєнко, В. Тєрєградський, проф. Ф. Тїмєнєк, П. Тїчєва, М. Фїлалєвський, Г. Хєткєвич, М. Чернєвський, Г. Чурпїва, С. Шєлухїн, М. Янчєк та інші.

Передплата—в конторі редакції: Київ, Марїнсько-Вїлєвїчєвська 123, п. 20. Вартість: річєко—20 карб., 1/2 р.—10 карб., 1/4 р.—5 карб. Телєф. 59-59. Редактор-вїдавєць Хєдїр Ковалєвський. 3-0191-2

ОГЛОШЕННЯ

Київська Губернїальна Народна Управа

запрошує на посади інструкторів по виробу с-господарських машин і знаряддів, гончарському, гарбарському і ткацько-вишивальному промислам (платня на місяць 525 і 400 карб. з помешканням) і двох інструкторів-кооператів для організації артілей кустарів) платня на місяць 700 карб. і роз'їздні гроші по загальних нормах).

При проханні належить прикладати curriculum vitae. 3-1164-1

Видавничча Сілка "КНИГОЗВІРНЯ" у Києві.

До відомої губерніяльної, повітвяої народних управ, управ, учительських спілок "Провітня" кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад й всього свідомого українського громадянства.

Зважаючи на скрутний стан напівроку ринку й великі клопоти, яких прихотїється ознаменати кожному, набуваючи тих, на яких кожний чи підприємств, видавничча Сілка "КНИГОЗВІРНЯ", вересняючи одну тільки культурно-просвітню мету, шпіла на зустріч всім одєржавш залєс ІІ абонентів.

Абонент Сілки не тільки ульєвєтєся вік різнах турбот і клопотів по закупленню потрібних йому книжок, а ще й має такі права і привїлєї:

- 1) Замовлення його виконуються по-за червою і без завдатків, при чому йому, яко абоненту, дається як найвїсше знижка. 2) Замовляючи книжки власного видавця Сілки, абонент, одєржувачи книжки, за пересилку їх не платить, позаяк пересилку книжок власного видавця своїм абонентам Сілка приймає на свій кошт. 3) Замовляючи книжки чужого видавця, тоб-то які не було книжки і надєржувач при замовленні всі гроші, по вартості їх, наперед, абонент, одєржувачи книжки, за пересилку їх не платить, позаяк в таких випадках своїм абонентам Сілка пересилає книжки за свій кошт. 4) Кудьлучи книжки, в коморах і книгарнях Сілки, абонент користується зявкою не менш як 10% на книжках чужого видавця і не менш як 30% на книжках власного видавця, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартістю менш 1 карб. 5) Набуває виключне право на книжки, які маютьєся в продажє в обмеженій кількості, позаяк такі книжки будуть продаватися і висилатися тільки абонентам. 6) Замовляючи або кудьлучи укладовані Сілкою книгозбірї, абонентів крім звичайної для нього зявкою, надаєся право виплачувати гроші на протязі шпіного року, при чому при замовленню, чи кудьлучі книгозбірї вноситься тільки половина вартості її, а решта виплачуєся в призначєні строки. 7) Одєржувачи книжки до читання з книгозбірї Сілки за половину плати, яка розповнена для сторєнних. 8) Без жєдної докладї до передплатної ціни передплачуванї через посередєство Сілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межєми, про що Сілка гарантує справу висилку їх. 9) Дурно одєржувач від Сілки повїдомлення, про всі новї книжки, які виходять в світ. 10) Дурно одєржувачи відповіди на всі запитання, що до книгарського діла. Абонентам Сілки може бути кожна особа чи інституція. Цїна абонемента 100 карбованців, які вноситься на один з біж-чих рахунків Сілки, або надєржувач до абонемента книжки, на якому зазначєні всі обов'язання Сілки перед абонентом. Абонент Сілки вичин не получає себе зв'язаним і в люий час може одєржувати од послуг Сілки, при чому гроші (100 карб.) йому повертаються. Зявочувачєся в ціло абонентів, абонент повинен надєржати до контори Сілки такі відомості: а) ім'я, по батькові й прїзвище (чи назву інституції), б) своє службєве чи соціальне становище, в) точну адресу поштовою, г) адресу телеграфу і найблизшу станцію залізничну. Замовляючи книжки, абонент повинен досилатися на № абонемента книжки, а замовляючи книгозбірї, крім того ще й зазначити: прозвучим шпіного місяця, чи одєржувачи їх до читання з книгозбірї Сілки предєржувачи його.

З п о с а д о м Видавничча Сілка "КНИГОЗВІРНЯ": Дїректор-розпорядчик Я. САМОЧЕНКО, Секретарь Н. ВАГАТЕНА.

по уповноваженому Видавниччій Сілки "КНИГОЗВІРНЯ": Дїректор-розпорядчик Я. САМОЧЕНКО, Секретарь Н. ВАГАТЕНА.

Друк акн. т-ва "Петро Барський у Києві, Хрещатик № 40.